

till ANSÖKAN OM STATLIGT STÖD för kvalitets- och kompetensutveckling inom vård och omsorg om äldre

Spara denna ansökningsmall på din dator. Öppna den från Word och skriv i rutorna som expanderar vid behov. Skicka den tillsammans med huvudansökan.

B.1. Kommun

Stockholms Stad, Vantörs stadsdelsnämnd

B.2. Rubrik för aktivitet (aktivitet= insatser som har gemensamt mål och budget)

Introducerande av hälsoträdgårdar på Rågsveds Äldrecentrum

B.3. Beskrivning av aktiviteten. *Beskriv dels VAD som ska göras i form av inriktning, mål och innehåll, dels HUR det ska göras, det vill säga tidplan, målgrupper, antal deltagare, metoder och former för aktiviteten etc:*

Utbildningsinriktning

Trädgårdsterapi och trädgårdsskötsel

Mål

Att inom ramen för äldreomsorgen på Rågsveds Äldrecentrum kunna använda hälsoträdgårdar i ett rehabiliterande och hälsofrämjande syfte.

Innehåll/aktivitetskategorier

1. Underhållsarbete som terapeutiskt verktyg: ogräsrensning, krattning, plantering, bevattning, etc..
Kräver inte bara stor växtkännedom och kunskap om allmän trädgårdsskötsel, utan också kunskap om hur arbetet ska utföras för att kunna vara användbart i ett terapeutiskt syfte för de boende på Äldrecentrum.
2. Underhållsarbete som hälsofrämjande, förebyggande åtgärd för frivilligarbetare: klippning av vissna blommor, ogräsrensning, krattning, plantering, bevattning, etc.
Kräver intresse för och vana av trädgårdsskötsel, relativ stor växtkännedom och någorlunda bra fysisk kondition.
3. Utevistelse i hälsoträdgårdsmiljö med personalstöd: passiv utevistelse och sinnesstimulans, grovmotoriksträning (promenad), finmotoriksträning (frukt- och bärplockning), gång- och balansträning, träning av minnes- och kognitivförmåga.
Kräver intresse och kunskap om dels utemiljö, dels själva träningsmomentet. Personalen behöver också kunskap om vård av dementa med stöd av trädgårdsterapi och rehabilitering av strokepatienter med stöd av trädgårdsterapi.

Tidsplan

- Hösten 2006
  - Startar rekryteringen av alla intressenter för de tre aktivitetskategorierna.
- Våren 2007
  - Fortsätter rekryteringen av alla intressenter för de tre aktivitetskategorierna.
  - Fortbildningskurs på SLU - Alnarp för projektledare och två personer inom Rehabenheten.
- Sommaren 2007
  - Introduktion i den konkreta fysiska miljön på Östra gården för alla berörda.
  - Växtkännedom och trädgårdsskötsel för personal och frivilligarbetare.
  - Personal vid Rehabenheten gör studiebesök på Danderyds rehabiliteringscentrum för patienter med hjärnskador.
- Hösten 2007
  - Växtkännedom och trädgårdsskötsel för personal och frivilligarbetare.

- Miljöterapi/trädgårdsterapi grunder och arbetsmetoder för personal.
- Vintern 2007- 2008
  - Föreläsningar på arbetsplatsen för alla målgrupper.
- Våren 2008
  - Introduktion i den konkreta fysiska miljön på Västra gården för alla berörda.
  - Växtkännedom och trädgårdsskötsel för personal och frivilligarbetare.

Målgrupper och antal deltagare

- a. Projektledaren – 1 person
- b. Rehabiliteringen (sjukgymnaster och arbetsterapeuter) – 2 personer
- c. Övrigt, i första hand trädgårdsintresserad personal – 20 personer
- d. Frivilligarbetare – 10 personer

Sammanlagt cirka 33 personer fram till slutet av år 2008. I förlängningen vänder sig insatsen till en betydligt vidare grupp genom de pensionärer och övrig personal som kommer att besöka hälsoträdgården.

Metoder och former för utbildningen

1. Introduktion i den konkreta, fysiska miljön på båda hälsoträdgårdarna förmedlas till alla berörda (målgrupp b, c och d) av projektledaren genom "lärande på arbetsplatsen" – miljön presenteras på plats samt i skriftligt material
2. Kunskap om växtkännedom och trädgårdsskötsel – förmedlas till alla berörda (målgrupp b, c och d) av projektledaren genom "lärande på arbetsplatsen" – praktiska övningar och instruktioner på plats.
3. Kunskap om miljöterapi/trädgårdsterapi: grunder och arbetsmetoder.
  - Fortbildningskurs anordnad av SLU – Alnarp: trädgårdsterapi, introduktionskurs, vårtermin 2007. (Målgrupp a och b.)
  - Lärande på arbetsplatsen – projektledaren och de två personer från Rehabiliteringen som utbildades på Alnarp förmedlar kunskapen vidare till övrig personal (målgrupp c) genom föreläsningar och praktiska tillämpningar av teorin.
4. Kunskap om särskild vård för dementa och för hjärnskadade boende – förmedlas via externa föreläsningar och studiebesök. (Målgrupp a, b och c.)
5. Kunskap om rehabilitering av strokepatienter med stöd av trädgårdsterapi – förmedlas via externa föreläsningar och studiebesök. (Målgrupp a, b och c.)
6. Utbildning i frivillig samordning av den sociala ekonomin kring hälsoträdgården (målgrupp d) – förmedlas av projektledaren genom föreläsningar.

B.4. Om aktiviteten är en fortsättning/utveckling av tidigare aktiviteter – beskriv vad kommunen gjort hittills

Förberedelserna för hälsoträdgårdarna har gjorts inom ramen för Salongerna, en social mötesplats för äldre. Salongerna är ett projekt inom Stadsdelsförnyelsen fram till och med år 2006. Det första steget inför tillkomsten av hälsoträdgårdar har varit att utbilda den tillträdande projektledaren i hälsoträdgårdsplanering via SLU – Alnarps fortbildningskurs *Trädgård och Park som rehabilitering*. Som ett resultat av denna utbildning tog projektledaren fram förslaget till hälsoträdgårdarna. Under detta arbete har man också intervjuat både brukare och personal dels om vilka behov/önskemål de hade om trädgårdarnas utformning, dels om deras personliga intresse i trädgårdsarbete. Intervjuerna resulterade i en analys av dåvarande situation samt en inventering av intressenter i de framtida hälsoträdgårdarnas användningsområden. Utifrån detta finns nu ett förslag på hur trädgårdarna ska utformas. Hälsoträdgårdarna ska bestå av två olika terrasser – Östra Salongsträdgården och Västra Salongsträdgården – som ska anläggas etappvis. Det som kvarstår är att anlägga dem och att utbilda personalen med flera i användning av trädgårdarna för att trädgårdarna ska kunna fungera i ett rehabiliterande och hälsofrämjande syfte.

B.5. Förväntade effekter av aktiviteten med tanke på brukare och personal

Hälsoträdgårdarna är en av flera delar inom utvecklingen av Vantörs äldreomsorg, som gemensamt tar sikte på att förvaltningen ska kunna erbjuda pensionärerna ett varierat behov av insatser, anpassat efter individuella behov. Hälsoträdgårdarna förväntas ge positiva effekter för den enskilde pensionären/frivilligarbetaren/personalen och därigenom också för verksamheten i stort genom att de hälsofrämjande effekterna på sikt kan leda till ett minskat vård- och omsorgsbehov. Exempelvis används trädgårdsskötsel i förebyggande syfte även för de frivilligas egen räkning. De frivilliga kan vara personer med långvarigt trädgårdsintresse som på senare år inte har haft möjlighet att behålla sin egen trädgård/kolonilott till exempel på grund av bostadsbyte. Deras engagemang i hälsoträdgårdarnas underhåll kan ge dels en egen vinst genom den fysiska aktiviteten, dels en allmän vinst genom utfört arbete och som långsiktigt, traditionsskapande inslag med ett allt större nätverk anknutet till hälsoträdgårdarna. Hälsoträdgårdarna erbjuder dessutom en miljö som – i enlighet med baskraven i Kravmärkt yrkesroll – stimulerar till aktiviteter med vårdtagaren samt till byggande av relationer mellan personal och vårdtagare.

B.6. Hur avser kommunen att säkerställa att kompetensutvecklingen inom området fungerar långsiktigt efter Kompetensstegens stödperiod?

Salongernas samverkan med de ideella organisationerna är grunden för den framtida utvecklingen och förvaltningen av hälsoträdgårdarna.

Denna ansökan avser kompetensutveckling riktad i första hand till redan trädgårdsintresserade personer i personalstyrkan och bland frivilligarbetarna. (Rekommendationen att rekrytera i första hand redan trädgårdsintresserade personer stödjer sig på resultaten av en förstudieprojekt *Utemiljö som vårdmiljö – en implementeringsstudie vid ett demensboende*, av Lotta Olofsson och Anna Lenninger, KC – Kompetenscentrum. www.slpo.sll.se/kc)

De som utbildas, genom Kompetensstegens stöd, kan senare sprida vidare sina kunskaper till andra. Med andra ord, redan utbildad personal kan vid behov utbilda nya medarbetare. Detta gäller även för frivilligarbetarna. För framtida behov skulle man eventuellt även kunna låta arbetsplatsintroduktionen för ny personal innehålla nödvändig information och lärande på arbetsplatsen för dem med arbetsuppgifter som anknyter till hälsoträdgårdarnas användning.

B.7. Budget för aktiviteten (anpassa gärna tabellerna med egna rubriker utifrån egna behov)

	År 1	År 2	År 3
B.7.1 Stöd söks från Kompetensstegen för följande kostnader			
		2007	2008
Processledning/projektledning:20% av heltid	0	115 000	115 000
Interna lärare/handledare: 20%	0	115 000	115 000
Externa utbildningskostnader:	0	150 000	0
Utbildningsmaterial:	0	3 000	1 000
Teknisk utrustning:	0	40 000	0
Information/erfarenhetsutbyte:	0	10 000	10 000
Administrativt stöd (5% på totalbelopp		22 000	14 000
Uppföljning/utvärdering:	0	0	0
Summa kronor		455 000	255 000

	År 1	År 2	År 3
B.7.2 Kostnader som kommunen själv står för			
Arbetstid för deltagare:22 personal		76 000	40 000
Uppföljning/utvärdering			10 000
Lokaler		45 000	45 000
Summa kronor		121 000	95000

	År1	År 2	År 3
B.7.3 Eventuell övrig finansiering			

Kommentarer: Anläggandet av trädgårdarna ska genomföras gemensamt mellan Vantörs Stadsdelsförvaltning och MiCasa fastigheter. Finansiering av anläggningen av hälsoträdgårdarna beräknas kunna ske med stöd av Folkhälsoanslaget. För att trädgårdarna ska kunna fungera i ett rehabiliterande och hälsofrämjande syfte förutsätts kompetensutveckling av personal och frivilligarbetare. Det är denna

del, kompetensutvecklingsinsatserna, som ansökan till kompetensstegen avser. I nuläget räknar inte förvaltningen med någon annan finansiär i den delen. Totalbelopp för anläggningen beräknas till 4,8 Mkr.

	Summa kronor		0	0
		År 1	År 2	År 3
B.7.4	Total kostnad		576 000	350 000